

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

::: Kéziratok és szakkérdések :::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
::: II. emelet 213.) fogad el. :::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vítettisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

::: Verantwortlicher Redakteur: :::
Dr EMIL UNGER.

::: Administration: Ungarischer :::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
::: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

TARTALOM: A magyar folyóvízi halászat problémái. *L. Kiss Aladár.* — A lillafüredi pisztrángos tógazdaság. *Vámosi (Vilics) Ferenc.* — A Fertőn történt katasztrófák hatása a tó halállományára és halászatára. *Dr Mika Ferenc — Dr Varga Lajos.* — A Balaton orvhalászatáról. *Schrey Elemér.* — Társulatok—Egyesületek. — Külföldi lapszemle. — Árjegyzések—Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Die Probleme der ungarischen Flussfischerei. — Die Forellenteichwirtschaft in Lillafüred — Der Katastrophale Wassermangel am Fertő-See (Neusiedlersee) und dessen Wirkung auf den Fischbestand und auf die Fischerei. — Über die Wildfischerei am Balatonsee. — Gesellschaften und Vereine. — Auslandschau. — Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

A magyar folyóvízi halászat problémái.

írta: *L. Kiss Aladár.*

A mult.

A magyar halászat problémája akkor kezdődött, mikor az ázsiai *Kuma* partjáról a népvándorlás vihara kizavarta a halászokat ősi fészükéből, hogy sok viszonyosság után végleg letelepedjenek a haltermő Duna-Tisza vidék bőségszarujában.

A magyar halászat tehát már a letelepedés és elhelyezkedés idejében is külön foglalkozási ág volt éppúgy, mint a földművelés és ez okból szintén *ősfoglalkozási ágnak kell tekinteni.* De éppen ezért olyan kedvezményekben is kell részesíteni, mint a földműveléssel foglalkozókat. A kettő között a különbség ugyanis csak az, hogy a halászság számbelileg eltörpül a másik mellett s ezért *munkájának nemzetgazdasági értéknövelése sem lehet olyan nagy, mint a földművelésé.* Foglalkozásra nézve azonban a halászság az *őstermelést* űzi s mint ilyen tiszta magyarságát küzdelmes évszázadokon át hamisítatlanul megőrizte és azt ősi ereje teljében, a maga egyszerűségében és tisztaságában meg is tudta tartani.

Ezek, az ősi foglalkozást magukkal hozó *földművelők és halászok* voltak a megpihent és végleg letelepedett magyarság legállhatatosabb és legerősebb támaszai. S hogy mindig a fáradhatatlan munka emberei voltak, a magyarság nagyrészt nekik köszönhette létét és fennmaradását.

Az új és végleges hazában a magyar halászság három ősi főhalászfészke és állandó halásztelepe: *Szeged, Révkomárom és Tihany* lett.

Mindegyik halásztelep külön-külön is megőrizte a maga ősi magyarságát a küzdelmes és sokszor viharos történelmi évszázadokon keresztül s ebben az elkülönültségükben *a magyar ősi fajiság legtisztább fenntartóivá lettek.*

Magyarságukhoz nem engedtek hozzáférközni semmi idegen fajt, de még munkájuk meghatározásához, számaik elnevezéséhez is konokul ragaszkodtak. Vagy ha megközelítették is őket, ősi erejükkel az idegent föl-szívták magukba, átalakították s ezzel megsemmisítették.

Az ősi nyelvzókincsenek egyrészt, az ősi szokásokat, ősi származásokat, dalaikat, házuk táját, a magyar faj lelki fundamentumát hűen megőrizve és az utódoknak átadva, ez a halászság teljesítette hivatását. Ezen a reánkmaradt szép örökségen keresztül, mint ablakon át pillanthatunk be a régi idők halászságának érdekes lelki életébe és munkájába. És ez a megmaradt, féltett örökség, mind között is elsősorban: *a három ősi halászfészkekben maradt meg számunkra.*

Így a *Szeged* és a Tisza derekán élő halászok telepeiben, amelyeket a „kövér“ folyóvizek tartottak össze, ezzel a helyhez kötöttséggel őrizve meg fajiságukat és nyelvzókincüket.

A *Révkomáromban* élő halászokban, akikről a hagyomány azt tartja, hogy az elhagyott ősi földről, a

Káspi tenger mellől szakadtak ide és álltak mindenkor helyt tiszta magyarságukért.

Végül a *Tihanyban* tömörült halászbokrokban, amelyek együttvéve valóságos köztársaságot alkottak. Ezen elzárkózottságukban ősi szervezetük megőrizte régi szokásaiknak egyrészét. Alapjában véve egész szellemükben önállóak voltak s ezért maradt meg náluk kézen-szájon minden legszebb ősi rendben. Külön halász-szabályok és szerződési artikulusok után igazodtak. Tízparancsolat volt ez nekik s bizony nem csoda, hogy a sok véres század vihara szinte nyom nélkül vonult el fejük felett. Mintha nem vettek volna tudomást semmiről, ami maguk körül történt.

Pedig a megélhetés nehézségeivel állandó küzdelmet kellett folytatniok nekik is. Különösen a mohácsi vész utáni idők nehezettek reájuk s *nem egyszer tették megélhetésüket — mint ma is — problémává!*

A folyóvízi halászkok életéről szólva, meg kell említenünk, hogy a régi időkben is voltak folyómenti és azokkal összeköttetésben álló tógazdaságok, amelyek szoros kapcsolatban voltak a halászság folyóvízi életével. És ha feltesszük a kérdést, hogy ezek a tógazdaságok nem veszélyeztették-e a folyóvízi halászat létét, megmaradását és fejlődését, nyugodtan kimondhatjuk, hogy: nem!

Igaz, hogy ilyen tógazdaságokról a régi időkben kevés adat, inkább megemlékezés maradt fenn számunkra. Ezek is többnyire a Rákócziak és Nádasdy Tamás korából valók. Tudjuk azonban, hogy jóval a Rákócziak előtti korban is voltak mesterséges halastavak, amelyekről több királyi adománylevél s egyéb okirat emlékezik meg, de ezek sohasem voltak és nem is lehettek akadályai s gátlói a folyóvízi halászatnak. Később pedig, amikor a folyóvízi halászat a törökdúlások idejében önmagától visszahanyatlott, ez a körülmény természetszerűen hozta magával *a halászat iránti érzék hanyatlását is.*

Megemlékezésre érdemes, hogy míg a mai időkben a nemes halfajok közül a ponty és süllő mondható egyik főtermelési cikknek; a régi állandó mesterséges halastó-gazdaságok több nemes fajta hal tenyésztésével is megpróbálkoztak.

Így Nádasdy Tamás nádor (1549), a *sebespisztrángot* (*Trutta fario* L.) mesterségesen tenyésztette Lékán.

I. Rákóczi György fejedelem (1648) Székelyhid táján nagy áldozattal *kecsegetokot* (*Acipenser ruthenus* L.) tenyésztett.

II. Rákóczi Ferenc fejedelem (1706) asztalán a jóízű halak mellett, amelyeket nagyon szeretett, ott találjuk a *folyami rákot* (*Potamobius astacus* L.) és a *réti csikot* (*Cobitis fossilis* L.).

Meg kell még emlékeznünk a Mátyás király (1458 — 1490) idejében uralkodó halbőségről, amelyet az akkor fennállott *kötelező halvédelem* mellett az is okozott, hogy a szabályozatlan folyók áradásának nem állottak gátak az útjában s a végtelen rétségek felséges ivóhelyeket biztosítottak a halaknak s egyben a kikelt ivadékok megérősödésének és fölnevelkedésének is kedveztek.

A halbőség és a halinség mellett, amelyek az akkori halászság napi megélhetési problémái voltak, a régi írásokban találunk adatokat az akkori *halüzletekről* és *haldrúsításokról* is.

A többek között ezekről így szól egy 1669-ből származó krónika. Ha a nagybőjtben *a hal a piacról elmaradozott*: „a magisztrátus elrendelte, hogy erről a céhmester tenni tartozik s a piacra hozott hal 2 pénzzel drágább legyen, mint egyebütt. Ha azonban a hal még akkor is elmarad... — a céhmestert a tömlöc fenekére vethetik addig, míg a piacon nem lesz elegendő hal.“

Továbbá: „*a halnak a piacon kívül való árulása* 12 forintnyi bírság alá esett.“ Erre úgy az öreg, mint a kis-halászkok köteleztettek. Ugyanaz a rendelet 1706-ban „megújított, sőt élesbített.“

Áttérve a mai viszonyok ismertetésére, mit látunk?! *A folyóvízi halászat közelgő csődjét!* Mert akárhogy igyekszünk szépíteni a dolgot, a régmúlt halászsága több gondot fordított és több áldozatot hozott a kenyere adó folyóvízei élete érdekében!

Manapság ugyanis *a folyóvízi halászkok zöme külön éli a maga elszigetelt életét* és nem látjuk, hogy a hivatásos halász a társaival való bensőbb érintkezést, már kenyere érdekében is, keresné. Ezen elzárkózottságával azt a látszatot kelti, mintha azt hinné, hogy most is csak halászni kell nap-nap után s ezenkívül semmi más teendő nincsen. *S talán nem is törődik, vagy nem is gondol arra, hogy tenni is kellene valamit annak a célnak érdekében, hogy mindig halászhasson!* Ahogyan a természet a folyóvizekből évről-évre kiadja a maga sovány porcióját, mintha nála ez így is jó volna és esetleg évenként: a tavaszi főívások után, vagy a nagyobb számvetéskor kesergi el a maga panaszát. De tenni, ezután sem tesz semmit! Mert úgy hiszi, hogy a jövőben talán jobb lesz!...

Nem gondol eléggé a folyóvízi halvédelemre sem, pedig az ivás és az ivadék felnevelése érdekében *hozott áldozatot ezerszeres haszonnal fizeti majdan vissza az az áldott folyóvíz!* Szinte érthetetlen ez a közönyösség és meg nem értés a folyóvízi haltermelés tudatos fokozása iránt, amidőn már-már kézzelfogható egy nagyobb katasztrófa bekövetkezése!

Mert ölvetett kézzel nem lehet alkotni és a jövődőt biztosítani!

A jelen.

A magyar halászság, ha élni akar, fel kell hagynia eddigi elzárkózottságával. *Magasabb szociális, gyakorlati és művelődési igények kielégítésére kell törekednie.* Minthogy azonban ezen feladatait önmaga erejéből megoldani nem tudja, e ponton munkájába bele kell kapcsolódnia az államhatalomnak is azért, hogy *a magyar folyóvízi halászat gyökeres átszervezésére* teljes lehetőséget neki kell megnyitni.

Manapság ez a legfontosabb problémája a magyar folyóvízi (nyíltvízi) halászságnak. Ezt a feladatot a magyar halászság önerejéből megoldani nem tudja, viszont *létérdeke, hogy ebből a tepsedéséből mielőbb megmozduljon és új életre keljen!*

A multban nem volt senki, aki a magyar folyóvízi halászságot ebből az álmából felrázta volna. A halászság meg maga abban a gyermekes hiedelemben ringatta magát, hogy eléggé betölti hivatását akkor, ha nehéz kenyere munkáját minden évben a régi következetességgel és módon elvégzi. Hogy miként az ősi piszkés-bokor mestere, megfigyeli a víz állását: apadását, áradását,— gondja van a kerítőhálóra meg a haltartó bárkára, a csip-csup bajokra s ezzel azután minden rendben is volna. Ezzel a konzervatív gondolkodásával jutott azután abba a helyzetbe, hogy ma már a megélhetés legkisebb eshetőségétől is mindinkább elesik.

A világháború után tulajdonképpen a magyar halászságnál is a józan, bölcs átalakulásnak, a megfontolt építésnek, a jövőben való kitartó bizalomnak és újabb munkakedvnek kellett volna elkövetkeznie. És ehelyett mit látunk?! Azt, hogy *a saját fajtájából nincsen vezére, de még vezetője sem,* akinek okos, megfontolt szavára fölfigyelhetne, akitől tanácsot kérhetne. *Nincsen prog-*

ramja, tömörülésben való ereje, a megnehezült és megváltozott viszonyokra való erős lelki fölcsődása! Csak megy mindegyike külön-külön a közeledő katasztrófa elé!

Nagy és súlyos hibák vannak a magyar folyóvízi halászat körül, de éppen ennek elhárítására és a sürgős teendők megfontolására hozzuk fel további érveinket.

Régen, legalább nekünk nagyon régen volt az az idő, amidőn az első alkalommal nyúltunk a varázsvészőnek hitt horogkészség után és kíváncsian, nagy érdeklődéssel kezdtük el keresni-kutatni a folyóvizek titokzatosságait. És most, több mint egy emberöltő után rájöttünk arra, hogy nem a végtelen és láthatatlan folyóvizekben, vagy partjai körül van a titokzatos élet, hanem a folyóvizeken kívül kell azt keresnünk, azoknál, akik ezekből a szép folyóvizekből éldegélnek: a halászságnál!!

Előttünk mai napig is érthetetlen, hogy ez az ősfoglalkozási ág, amely annyi nagy és nehéz időt átél, nem tud lépést tartani és beleilleszkedni a nagyon eltolódott gazdasági viszonyokba. Ma is, a megérett jótanácsokat megmosolyogva megy a maga egyszerű, régies, elkoptatott útján: botorkálva.

Nem betegség ez az eltávolodás, jobban mondva ez a maradiságban való megnyugvás a folyóvízi halászságnál. Ennél sokkal több: hiba! De ennek okát nem lehet egyedül a halászságban keresnünk.

Nem tudjuk elég nyomatékkal kiemelni, hogy egyáltalán nem gondoskodtunk arról, hogy a magyar folyóvízi halászság, a beállott viszonyokhoz igazodva, — megfelelő halgazdasági nevelésben részesüljön! Igaz ugyan, hogy idegenben is találunk még olyan folyóvízi halászati ténykedéseket, amelyek nem tartanak lépést a mai kor halászati követelményeivel, ez azonban nem menti a mi mulasztásunkat és azt, hogy magyar halászságunk az újabb évtizedekben is teljesen tanácstalanul és egészen magára maradt!

De lássuk mi is volna a teendő!?

Fontos volna egy oklevelet adó halászati szakiskola felállítása, amely a leendő folyóvízi hivatásos halászokkal megértetné, hogy jövedelmük forrásához, a folyóvizekhez gazdaságpolitikailag kell igazodniok. A folyóvizekből való megélés nem lehet pusztán kereseti öncél. Meg kell tanulniok és meg kell érteniök, hogy közös és távoli érdekek is vannak, amelyeket egy öncélú közösség minden tagjának állandóan szem előtt kell tartania! Lássák maguk előtt mindig tisztán a halpiacok és igénykielégítések időszakonként változó tanulságait, a többtermelésre és fogyasztásra berendezkedő és megváltozott folyóvízi gyakorlati életet. Meg kell tanulniok, hogy az a folyóvíz, amelyhez életük van kötve, a legnagyobb és a legtöbb hasznot akkor fogja adni, ha minél előrelátóbbak annak kihasználásában, természetesen a mindenkori törvények keretein belül és sohasem tisztán csak a múltó haszonélvezetre számítva. Hisz látniok kellene és meg kell látniok, hogy egy-egy csendes, vagy rohanó folyóvíz sem az már, mint volt régen, még pár évtizeddel ezelőtt is! Tehát minden tudásukkal és erejükkel ők is arra igyekezzenek, hogy azt ismét hasznossá tegyék, azaz: haltermő folyóvízzé!!

Nem szabad ezt a kérdést lanyhán kezelniük és meg kell keresnünk a módját annak, hogy az anyagi megsegítésből a folyóvízi halászat is közvetve részesedhessen, mintahogy állandóan részesül abból a másik testvér-ősfoglalkozási ág: a földművelés.

És ennek a fokozatos és előrelátó megsegítésnek, — amely a folyóvízi halvédelem teljes kiépítésében látja legelső célját, — ki fogja a legnagyobb hasznát venni?! Nem más, mint az ország.

Ezen a téren az alkotó és a beépítő munka, mint többek között a mesterséges ívó- és halivadéknevelő telepek létesítése, az eliszaposodott folyók kotrása, mederszakaszok mélyítése, szennyesvizek lekötése és elvezetése, az elszaporodott halorzók letörése, a halpiacok árusításának rendezése, a törvényes méreten aluli halak eladásának szigorú ellenőrzése, a nyíltvizek minősítése, a kötelező halfogási statisztika, a hivatásos halászok szociális védelme stb., stb., csaknem teljesen elmaradtak, úgyhogy lassacskán a folyóvizek és a hozzájuk tartozó vízterületek kérdése harmad- és negyedrendű kérdéssé süllyedt. Pedig végeredményben mi hiányzik itt?! Nem más, mint egy, az egész vízhálózatot egyöntetűen átfogó, nagyobb horderejű, irányított halgazdaság kiépítése, amely a mai folyóvízi halászatot fokozatosan beemelné abba a kerékvágásba, amelyben az újabb halászati élet-hez igazodva, kellene ezután tovább folytatnia útját!

Ehhez azonban az anyagi megsegítésen és a magasabb szellemi vezetésen kívül, egy több évtizedre kidolgozott, mindent átfogó, egészséges és egységes folyóvízi halászati munkaterv volna szükséges!!

De mindjobban szemünk előtt lebeg egy körvonalban is nagy horderejű, szociális gondolat megtestesülése: a folyóvizek kihasználásának államosítása!

(E cikkre következő számunkban reflektálunk. A szerk.)

SZÉLES LEVELŰ (VAJ-) GYÉKÉNY

területet keresünk KITERMELÉSRE.
Hollósy és Társa DUNAHARASZTI.

A lillafüredi pisztrángos tógazdaság.

Irta: Vámosi (Vilics) Ferenc okl. erdőmérnök.

A „Halászat“ és „Erdészet“ lapok 1934. február 15-iki számában ugyanezen cím alatt megjelent cikkemben említettem, hogy a tógazdaság tervezett hat tavából csak négy épült meg teljesen, míg a tervezett másik kettő „csak ezután nyer befejezést.“ Ennek a két tónak a megépítése, tényleg befejezést is nyert és így a gazdaság, most már teljesen készen az eredeti tervek szerint folytatja azt a munkát, melyet a környékbeli patakok és tavak benépesítése, valamint a tenyészanyag nevelése céljából maga elé tűzött. Az alábbiakban azokról a dolgokról szeretnék beszámolni, melyek a most már teljesen kész telepen folytatott munkákkal és tervekkel kapcsolatosak.

Az 5. és 6. sz. tavak megépítésénél ugyanazon elveket követtük, mint azt az előbbi négy tó megépítésénél cselekedtük. Minthogy a talaj vízártócsátó volt a töltések alján, valamint a tavak fenekét képező részekben, agyaggal szigetelést kellett végeznünk. Az ehhez szükséges agyagot az Erdőkincstár tulajdonát képező „Csanyik“ nevű völgyből szállítottuk, mely az építkezés színhelyétől 12 km távolságra van. Szállítása ennek a szigetelő agyagnak, az erdőkincstár kisvasútján történt. Hogy a szigetelés minél tökéletesebb legyen, az agyagot 5 cm-es vastagságokban terítettük a szükséges részekre, olyképpen, hogy ezeket az 5 cm-es részeket mindig ledöngölték a munkások, majd újból 5 cm-es réteget terítettek és döngölték mindaddig míg csak a kívánt 20 cm-es réteget el nem értük. A töltések ugyanígy lettek elkészítve a kívánt magasságig. Azonkívül a töltések, ahol a magasságuk az 1 m-t nem haladta meg 1:1, ahol viszont magasabbak voltak ott 1:1,25 és 1:1,5 arányú rézsűvel képezettek ki. A töltések munkálatainál 20 cm magas és 30 cm széles lépcsőket (kontra) hagytunk a döngölés

alkalmával, hogy a töltések tetejére kerülő 20 cm-es humusz rétegnek legyen mibe belekapaszkodnia. Az így kiképzett töltéseknek, valamint a most már agyaggal szigetelt tófenéknek a tetejére még 5 cm vastagságú gyp-tégla került, melyet a töltéseken az esetleges csuszamlást megakadályozandó, erősen leszögeztünk. A szegzésnél a fűzfát, annak erős sarjadzó képességeinél fogva mellőztük. A töltések pázsitját minden hónapban egyszer lekaszáltattuk, hogy a rajta levő fű sűrűségét és ezáltal annak erősségét fokozzuk. Ez a munka a gazdaság részére kiadást nem jelentett, mert a kaszálást és a fűnek eltakarítását a környékbeli erdei munkások az itt kapott széna fejében végezték el.

Az 5. sz. tónak a helyén egy bővízü forrás állott rendelkezésünkre, melynek vize ugyancsak 10° C-os és ugyanazon tulajdonságokkal rendelkezik, mint a többi tavakat tápláló „Margit-forrás“. Miután ezt a meglevő forrást sikerült a tógazdaságba bekapcsolni, az 5. és 6. sz. tavaknak a vízzel való ellátását ezzel a forrással oldottuk meg.

Az 1933 évi abnormálisan száraz esztendő, óvatossá tett bennünket. Ugyanis az említett esztendőben csapadék ugyyszólván semmi nem esett és így a tavakat tápláló „Margit-forrás“ vize is az átlagos 37 liter/mp. mennyiségről 10 liter/mp. mennyiségre esett. Az a kevés vízmennyiség, amit ebben az időben a halastavak kaptak, csak arra volt elég, hogy a halak a szükséges oxigén hiánya miatt meg ne fulladjanak. Az itt említett időben a tavak vize a csekély hozzáfolyás miatt és az erősen képződésnek induló moszattól bűzösé vált. A moszat lehalászása és a barátságos szitáinak tisztogatása egy állandó munkást igényelt. Ezt akarta a vezetőség elkerülni akkor, amikor az említett 5. sz. tónak a helyén levő forrást, valamint egy 74 fm-es csatornával a Garadna patak vizét is bekapcsolta halastavak táplálása céljából. A Garadna-patak vize bő természetes táplálékkal is rendelkezik, így a halastavakba való bekapcsolása kétszeres jelentőséggel bír.

Elkészültek a múlt esztendőben a haltartó medencék is. Az elkészítés módjai ugyanazok voltak, mint a halastavaké. Középen 5 cm vastag válaszfalat kaptak tölgyfából, tetejükre pedig lefödés céljára fenyődeszkából készült fedőszerkezet került.

A tavalyi ikra mennyiséget Znióváraljáról hozattuk. A sebespisztráng ikra március 7-én, a szivárványos április 18-án érkezett. Sebespisztráng ikra 40.000 drb, szivárványos ikra pedig 39.600 drb érkezett. A szivárványos ikrának kiegészítésképpen még 2000 drb aranypisztráng ikrát is kaptunk Znióváraljáról. A sebespisztráng ikrából kibontás alkalmával 5 drb, míg a szivárványosból, miután annak érkezésekor már melegebb volt az időjárás, 219 drb romlottat válogattunk ki. A kikelési, valamint a szikzacskó felszívódási időtartam ugyanaz volt, mint azt a tavalyinál említettem.

A kikelés pontos időtartamát tavaly szivárványos pisztrágnál volt módomban említeni, mely a fenti pisztrágnál 36 napfokot tett ki. Az idén a sebespisztráng kikelését is megfigyelhettem a saját fejésű ikráinknál, ez 52 napfokot tett ki. A fejéshez az anyákat a Szinva patakból gyűjtöttük és helyeztük a haltartó medencékbe. A Szinvából varsák segítségével gyűjtött anyahalak sokáig nem bírták megszokni a haltartó medencék nyújtotta környezetet, vad ide-oda való száguldozásukkal, a haltartó medence válaszfalához ütődve orrukát és testüket más részeit sértegették így föl, mely fölsértett részeket azután a gombák támadták meg és az ugynevezett „penészt“ idézve elő az anyák pusztulását okozták.

Ezt látva, hogy a halaknál gyakoriak a sérülések a 2. sz. tóba helyeztük halainkat, ahol azután az előbb említett sérülések és az ezekkel járó betegségek megszűntek. Az ikrát ezek az anyák csak nehezen adták le, sőt volt közöttük olyan is, mely az ikrát mesterséges beavatkozásra egyáltalában nem adta le, hanem a tóba való visszahelyezés után a tófenékre rakta azokat, ahol azután társainak egyébként is bő táplálékát gazdagította. Oka ennek a nehéz ikra elvételnek az volt, hogy az anyákat a fejési előkészületek alatt is rendszeresen ettették, holott csak annyi táplálékot kellett volna adnunk, amennyit a létfenntartás multhatatlanul igényelt volna.

A Znióváraljáról küldött szivárványos ivadékok között a kikelés után feltűnően sok volt a vízkóros beteg hal. Ezeket gondosan kiválogattuk a többiek közül és elföldeltük a telepnek az erre a célra kijelölt helyén. A mesterséges táplálékot a szikzacskó felszívódása után azonnal a vályúkba helyeztük és ennek felvételét a kicsinyek hamarosan meg is kezdték. Az itt említett mesterséges táplálék lép, máj és halliszt keverékéből állott. A mesterséges tápláléknak vályúkban való elhelyezése és az ivadéknak így módon való etetése két hétig tartott. Miután az ivadék a mesterséges táplálkozást így megszokta, hamarosan sor került a kihelyezésre is.

A kihelyezést fajonként külön-külön végeztük. Az 1. és 4. sz. tavakban a sebespisztráng ivadékokat, míg a 2. és 3. sz. tavakba a szivárványos ivadékokat helyeztük. Az ivadékokat meg az új környezetét meg nem szokta, a mesterséges táplálékot nehezen, vagy egyáltalában nem vette föl, hanem a tavakban levő természetes táplálékból tartotta fenn magát. Ez az állapot körülbelül két hétig tartott. Utána szép lassan az etetőhelyekhez bátorodott és az ide helyezett mesterséges táplálékot jóízűen fogyasztotta el. Széjjelnövése a halak között az idén is mutatkozott, de nem olyan nagy mértékben, mint az a tavalyi ivadéknál történt. Hogy a nagyobb széjjelnövést és a velejáró hátrányokat elkerüljük, október hó végén a tavak lehalászását és az osztályozást elvégeztük.

A lehalászásnál feltűnő volt, hogy a sebespisztráng nagyságban erősen felülmúlta szivárványos társát, ellenében a tavalyival, amikor is a szivárványos ivadék jóval szebb és nagyobb volt, mint sebespisztráng társa, mely Traismauerből érkezett. Oka ennek abban keresendő, hogy Znióváralján az ikrát a telepen kitenyészített anyahalakból veszik, míg Traismauer ellenben az ottani patakokból gyűjti haltartókba a szükséges anyákat az ivás és vele kapcsolatos fejés idejére. A znióváraljai ú. n. tavi pisztrángok ivadéka ezek után a halastavakban jobban érzi magát, mint hasonló korú osztrák társa, mely a patakokból gyűjtött anyáktól származik. A patakokban viszont megfordított a helyzet, mert ott meg a traismaueri érzi jobban magát, mint hasonló korú znióváraljai társa. Ez a jelenség feltűnő volt a Hámoritóba és a patakokba való kihelyezésnél is. Ugyanis kihelyezés után a znióváraljai pisztráng, mely lehalászás után közvetlenül a Garadna patakba lett eresztve, hamarosan a Hámoritóba futott és onnan az említett patakba többet nem jött vissza, ellenben a traismaueri ivadék a Garadna patak mentén helyezkedett el és itten érzi jól magát. Megrendelésnél—tehát arra a körülményre is figyelemmel kell lennünk, hogy az ivadékokat hova szándékozunk véglegesen kihelyezni? Ha tavakat szándékozunk népesíteni ivadékkal, úgy a tavakban kitenyészített anyákból kérjük a szükséges ikra, vagy ivadék mennyiségét, ha viszont patakok népesítése a célunk, úgy akkor patakokban nevelt anyák szolgáltsák a nevelésre szánt pisztrángokat.

(Folyt. köv.)

A Fertőn történt katasztrófák hatása a tó halállományára és halászatára.

Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos (Sopron).

(Folytatás.)

VII. Cyprinidae.

9. *Cyprinus carpio* L. *Tőponty*. Az 1917. évi kiszáradási időszak előtt a Fertőnek gazdasági szempontból a legfontosabb hala volt. Az 1928—32. évek csapásait, mint a nyílt, mélyebb vizeket kedvelő faj, aránylag — csekély veszteséggel élte át. Jelentősége emelkedőben van.

Előfordulásáról, fajváltozatairól és gazdasági jelentőségéről részletesen külön értekezésben fogunk megemlékezni.

10. *Carassius carassius* L. (*vulgaris* L.) *Széles Kárász*. A parti (litorális) területek lakója. A soproni, fertőbozi és balfi határok nádasai között levő tavakban, melyek csak csatornák útján vannak összeköttetésben a Fertő nyílt vizével, nagy tömegben élt. 1924—28. közötti időben évente 200—250 q-t fogtak belőle. Kedvelt, keresett hal volt. Az 1928—29-i kemény télen bekövetkezett fenékgig való befagyás s a következő évek kiszáradási jelenségei az állományt annyira tönkretették, hogy gazdasági jelentősége csaknem teljesen megszűnt. Ma már alig van. Pl. az egész 1931. évben összesen 1 q-t se fogtak.

Mint ahogy nem vándorló természete miatt a nádasok mentének lakója s így a szelokozta vízlehzúzóással sem kerülhet le az északi, ma osztrák vízterületekről, azért igen hosszú időbe fog kerülni, amíg régi jelentőségét visszanyeri.

Megemlítjük még, hogy előfordul a Fertőrákosi-pataokban, a Tómalmi tavakban (itt 1 kg nagyságúra is megnő). Betelepítés következtében megvan a Sopronhoz tartozó Brennberg-bánya nemrég bedőlő Hermes-aknájának helyén keletkezett kis tóban is. Érdekes, hogy itt a meg nem felelő élettér kedvezőtlen viszonyai következtében alakja annyira megnyúlt, hogy méretei meg egyeznek *Heckel* (3, 71. old. — *Carassius gibelio*) fajának méreteivel. A soproni erdőben levő érdekes, régi „Békató” 1932. nyaráig szintén tele volt az alig 5—6 cm-re növekedő koplalt alakjaival („Hungerform”).

11. *Tinca vulgaris* Cuv. *Nyálkás compó*. Nagy gazdasági jelentőségének szintén vége szakadt. Ugyanazok a katasztrófák tették tönkre viruló állományát, mint a kárászét és a csukáét. Főleg a kárással együtt fordult elő. Legkedveltebb helye volt a Fertőrákostól délkeletre levő pompás Chara mezőkkel benőtt „Bauerlacke.” A katasztrófák előtti években évente 120—200 q-t fogtak belőle s mivel a bécsi piac nagyon kereste, főleg oda szállították.

Mai állományáról csak azt mondhatjuk, hogy csaknem teljesen kipusztult. A kárászhoz hasonlóan csak nagyon lassan fog újból megerősödni. Tanácsos volna betelepítéssel segíteni, hiszen 1929 előtti nagy állománya is az 1903-ban történt betelepítés eredménye. Mindenféle betelepítésnek természetesen igen nagy akadálya az, hogy csak az osztrákokkal közösen oldható meg minden kérdés.

Előfordult a Tómalmi-tavakban is. A Nagytómalmi tóban 2·5 kg-os példányok is kerültek hálóba.

12. *Gobio fluviatilis* Cuv. *Fenekjáró küllő*. Az 1928/29-i telet megelőzően a Fertőben csak igen korlátolt területen: a Juri csatornában (a fürdőházi tócsából északra vezető csatorna) élt. Azóta innen is teljesen kipusztult. Jelenleg csak a Fertőrákosi-pataokban található, igen ritkán. Soprontól nyugatra, a vízvezeteki művek

mellett az ú. n. Zeisel malompataokban is előfordul, mégpedig elég nagy számban.

13. *Barbus fluviatilis* Agass. *Rózsás márna*. A Fertőben való előfordulásáról az irodalomban legelőször *dr. Wachlet* soproni orvos és természetvizsgáló emlékezik meg 1859-ben megjelent könyvében (13, 41. old.). Tekintettel arra, hogy kimondottan folyóvízi hal, a régebbi időben is csak vendége lehetett a Fertőnek. Így ez a hal is kiváló bizonyíték arra, hogy főleg a régebbi időkben a Fertőt gyakran megjárták a folyóvizek.

A Fertőben ma is megvan. 1931. tavaszán megduzzadt hansági főcsatornán keresztül sok jött be a Fertőbe, úgyhogy a keleti partvidékeken ebben az időben bőven fogták.

A folyóvizet keresve a Fertőrákosi patakon felfelé húzódtok s így a köhidaí fegyintézet fölött 1931. nyarán 10—12 ívó példányt fogtak.

14. *Rhodeus amarus* Bloch. *Szivárványos ökle*. A Fertőbe csak igen ritkán téved, mégpedig a Fertőrákosi-patakon át a Tómalmi tavakból. Minthogy azonban Fertőben a kagylók (*Unio*, *Anodonta*) hiányoznak, szaporodása is lehetetlen.

15. *Abramis brama* L. *Dévérkeszeg*. A Fertőben mindenütt közönséges. A felsorolt katasztrófák csak a litorális területeken élő állományt pusztították el. A nyíltabb vizeken tartózkodó egyedek nagy részének sikerült a mélyebb, osztrák vízrészekre elmenekülnie. Az eddig nevezetes és fontos kárász és compó erős megfogyatkozása miatt a dévérkeszeg gazdasági jelentősége némileg megnövekedett. Minthogy azonban a magyar törészen a víz nagyon sekély, itt legfeljebb csak 1/4 kg-os példányok kerülnek hálóba. Ezzel szemben 1929. előtti években 1/2—1 kg-os példányok is bőven voltak. Ma a nagyobb példányok az osztrák terület valamivel mélyebb és nyíltabb vizeiben tartózkodnak.

Előfordult még a Nagytómalmi tóban és a Fertőrákosi-pataokban.

16. *Abramis ballerus* L. *Lapos keszeg*. A magyar törészen mindig nagyon ritka volt. 1929. óta egyáltalán nem került hálóba. Úgy látszik, hogy teljesen az osztrák vízterületre húzódtok. A Fertőmeggyesi halászok állítása szerint a tó közepe táján még elég gyakori.

17. *Blicca bjoerkna* L. *Ezüstös balin*. Mennyiségileg mindig a dévérkeszeg mögött maradt, arányuk kb. 1 : 6 volt. Az 1928—31. évek csapásai erősebben sújtották, mert a két faj arányszáma jelenleg csak 1 : 10.

18. *Pelecus cultratus* L. *Sugár kardos*. Előfordulásáról irodalmi adatot sehol sem találtunk; újabban sikerült megállapítanunk, hogy 1915-ben a hansági főcsatornán keresztül nagyobb csapata jött a Fertőbe, úgyhogy ebben s a következő esztendőben nagy mennyiségben fogták a fertői halászok. *Breuer Armin*, régi soproni halkereskedő e két évben a ponty halászata idején hetenként 2—3 q mennyiséget is átvett a halászoktól. 1917 óta azonban teljesen hiányzik.

19. *Alburnus lucidus* Heckel. *Szélhajtó küsz*. A múlt században pikkelye miatt óriási tömegben fogták. Amíg a Fertő vízállása magasabb volt, a ragadozó halak és madarak nem tudtak nagy pusztítást okozni állományában. Az alacsonyabb vízállás következtében egyre fogyott.

Heckel a Fertőben több fajváltozatát (varietás) találta meg, melyeket ő akkor fajoknak vett. Így leírja (3.134. lap) az *Alb. lacustris* Heck-t, mely szerint csak a Fertőben és a Balatonban fordult elő, továbbá az *Alb. obtusus* Heck-t (2) és az *Alb. acutus* Heck-t (2), melyek kizárólag a Fertőben éltek, tehát endemikus fajok, illetőleg fajváltozatok voltak.

(Folyt. köv.)

A Balaton orvhalászatáról.

Írta: Schrey Elemér.

(Folytatás.)

Már évekkkel ezelőtt kerékpáros járőrszolgálat lett megszervezve, ez azonban korántsem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Igaz, hogy a partőr közlekedése meg lett gyorsítva, körzetét rövid idő alatt be tudta járni, de ha üldözésre került a sor, hiába volt kipihenve, a kerékpár egyszerre súlyos terhet jelentett számára. Az orvhalászt látva, hogy kerékpárosokkal van dolga, beugrott egy szőlőbe, vagy átugrott egy árkon és már fel is lehetett minden reményt adni, hogy elfogása sikerülni fog. A két főből álló járőrnek két lehetősége volt. Vagy egyik hátra maradt a két kerékpárnál és csak egyik vette üldözőbe az orvhalászt, ami különösen veszélyesebb vidéken nem nagyon tanácsos, vagy hátrahagyták mindketten kerékpárjaikat. Ennek pedig nem egy esetben az volt az eredménye, hogy mikor a kerékpárokhoz visszatértek, azok gumijai szét voltak rugdosva. A tettes természetesen valamelyik közeli házban nevetett már jólsikerült bosszúművén.

Mi sem természetesebb, az orvhalászok a kerékpáros járőrszolgálat ellen is nagyon hamar megtalálták a védekezés módját. Hasonló módon védekeztek, mint a gyalogos járőrökkel szemben, csak szintén kerékpáron. Rendesebb orvhalászbanda munkája idején az utak több km távolságban meg lettek szállva kerékpáros kémekkel, akik szintén mindég pihentebbek és mozgékonyabbak voltak partőreinknél. Nem egyszer be is várták a közelgő partőröket, hogy biztosan meggyőződjenek kilétükről, azután eszeveszetten elszárguldtak. Gyors hajtásuk már maga is elég figyelmeztető volt vagy magának az orvhalásznak, vagy az esetleg egy közbeeső ponton figyelőnek.

Pár évvel ezelőtt megkíséreltük ezen akadályoknak és nehézségeknek a leküzdését és bevezettük az autós ellenőrzést. Ez a módszer a legteljesebb mértékben bevált, legalább is a mai napig nincs ellene megfelelő védekezési mód és lehetőség. Egy kis könnyű és gyors teherautót állítottunk az orvhalászat elleni küzdelem szolgálatába. 6—8 partőr kényelmesen el tud helyezkedni benne, ha azután üldözésre kerül a sor, akár lenge magyarrá vetkőzve ugrálhatnak le az autóról, felesleges ruházatukat és élelmi szereiket hátrahagyva. Nyílt partszakaszokon, itatóknál, az orvhalászok kedvelt helyein, vagy ott, ahol a part nincs sűrűn beépítve, az orvhalászt elmenekülése teljesen lehetetlen. Ha a vezető menetközben orvhalászt pillant meg, az autó lelassít, az orvhalászt előtt 150—200 lépésnyire leugrik két partőr, azután ugyanez történik az orvhalással egyirányban és utána ugyancsak 150—200 lépésnyire. A három helyen leugrott partőrök a maguk közötti távolságokat még felosztják és mire a vízben dolgozó orvhalászt tudatára ébred a történeteknek, már el is van vágva számára a menekülés útja.

Az autós szolgálat megindításakor az első napokban csak úgy hullottak kezeink közé az orvhalászok. Teljesen szokatlan volt előttük a módszer és a gyorsaság és az első időkben páni félelem vett erőt még a legvadabb orvhalászokon is. Erre nem voltak felkészülve. Pokolinak tartották a rendszert, mert nemcsak hogy gyorsan el lehet fogni őket, hanem egy esetleg szükséges házkutatáshoz szinte percek alatt lehet a legközelebbi csendőrörsről járőrt hozni.

Azelőtt, ha a gyalogos, vagy kerékpáros járőröket látták egy helyen átvonulni, rövidebb, hosszabb ideig biztonságban érezték magukat, most azonban, ha a gyűlölt autót elrobogni látják, nem biztosak abban, hogy pár perc múlva, ha halászni mennének, nem tör-e rájuk.

No de az orvhalászt nem olyan fából faragták, hogy a legrosszabb helyzetben is ne találja fel magát. Pár hét múlva az autós szolgálat megindítása után, mintha született autószakértők lennének, már megismerték „Ford“ autónk Bosch kürtjét. Erre azonban már számítottam és szinte naponta állítottuk a kürt hangját hol magasabbra, hol mélyebbre. Ez azonban koránt sem bizonyult elégségesnek. Az autó külsejét, színét és alakját is változtattuk. Egy tilalmi idő alatt autónkat háromszor festettem át, majd oldalait egy-egy hosszú deszka hosszászögezésével megnagyobbítottuk. Ha már orvhalászaink hozzászoktak a szürke autóhoz és az ilyen színű autókra ügyeltek különösképpen, határtalan bosszúságukra a következő nap már piros autó jelentette számukra a veszedelmet.

Az autós razziáknak, ahogy mi ezt a módszert elneveztük az a legnagyobb előnye, hogy az orvhalászok állandóan nyugtalanítva vannak, mert a balatoni úton elég nagy az autóforgalom és sohasem tudhatják, hogy melyik autóról fognak partőrök leugrani.

Az autós razziák eredménye, mint már mondtam, nagyon kielégítő és a tapasztalat szerint ez a legcélszerűbb módszer az orvhalászat túrhető keretek közé szorítására. Talán különösen hangzik ez a kifejezés, hogy keretek közé szorítása, de minden bizonnyal ez a helyes. Megszüntetni az orvhalászatot nem lehet. Épp úgy, ahogy az erdő mindig orvadászt termel, úgy nem lehet egy vizet, különösen egy nagy vizet orvhalászt nélkül elképzelni. Az érdekelteknek csak egy céljuk lehet, az orvhalászatot minden áron és minden eszközzel elviselhető, minimális keretek közé szorítani. Nagy segítség volna ebben a munkában egy nagyon is szükséges törvény-módosítás, amely megfelelő súlyos büntetéseket állapítana meg, mert ma sajnos az a szomorú helyzet, hogy az orvhalászt legkevésbé a törvény szigorától fél.

Kétségtelen, hogy aki a szomszédjától 10 drb szőlőkarót lop el pár pengő értékben, kellően meg van büntetve 5 napi fogházzal, vagy 10 pengő pénzbüntetéssel, de szerény véleményem szerint nem helytálló az a büntetés, ha az orvhalászt egy ívó pontyot szúr ki a vízből, bár a húsértéket számítva ugyancsak pár pengő értékben, ellenben pár százezer élni akaró és életre teremtett petével a testében. Nemzetgazdaságilag teljesen indifferens, hogy Nagy Jánostól elloptak, vagy nem loptak pár drb szőlőkarót, mérhetetlen nagy kárt okoz ellenben az, hogy évente sok ezer ikrával tele anyahalat pusztítanak ki lelkiismeretlen halorzók a Balaton vizéből.

Nagyon figyelemre méltó és különös tény, hogy az eddigi joggyakorlat az orvhalászatot teljesen elkülöníti az orvadászat fogalmától. Ha megfigyeljük az orvadászat jogi elbírálását, azt látjuk, hogy a törvény sokkal súlyosabb büntetést állapít meg az orvadászra, pedig végeredményben mindkettő működése egyformán káros. Nem lehet mérvadó azon körülmény, hogy az orvadászt löfegyverrel dolgozik, mert attól eltekintve, hogy sokszor hallunk orvhalászt által lőtt halakról is, az én szerény megítésem szerint egy biztosan hajfitható szigony veszedelmesebb fegyver, mint erősen széjjelhordó, kilőtt orvadászpuska. Ha pedig azt mérlegeljük, hogy a csapdával dolgozó vadfogó is orvadásznak minősül, kérdezem, mi különbség van az ilyen módon orvadászó és a halcsapdával, varsával, vagy eresztővel dolgozó orvhalászt között?

A jogi gyakorlatban a nagy eltérést az orvadászat és orvhalászat elbírálását illetően különösen az jelenti, hogy az orvadászt nemcsak magáért a tett elkövetéséért büntetik meg, hanem az illetékes pénzügyigazgatóság, illetékügyi kihágás miatt is súlyos pénzbüntetést szab ki

reá, azon a címen, mert nem váltotta ki az állami vadászjegyet és ezzel a megállapított illetéket az államkincstártól elvonta. Orvhalászati ügyből kifolyólag hasonló pénzügyigazgatósági büntetésről nem tudok, holott a jogszerűen folytatott halászáshoz a vadászathoz hasonlóan, állami halászjegyet kell váltani. Nem kétséges, hogy az orvhalász is illetékügyi kihágást követ el és ugyanúgy büntetendő mint az orvvadász. Az 1925. XLIII. tc. határozottan kimondja, hogy aki halászni akar, annak halászjegyet kell váltani és azt halászat közben magával vinni köteles. Mivel az orvhalász ezt nem teszi meg, megszegi a törvényt és a büntető határozmányok értelmében büntetendő.

Orvhalászaik eddig lenézéssel és fitymálóan beszéltek és beszélnek az 5—10 pengős büntetésekről, minden bizonnyal azonban jobb belátásra fognak térni, ha a kis bírói büntetésen kívül a pénzügyi hatóságok is az orvvadászok eseteihez hasonlóan illetékügyi kihágás címén büntetéseket fognak kiszabni.

Bármilyen szigorral is lenne az orvhalászat büntetve, orvhalász azért mindig akadna, talán nem is kis számmal, mindenesetre azonban számuk lényegesen megfoghatkozna, mert ha a mai 10 pengős büntetések helyett módjában állna a bíróságnak már az első esetben is pár heti fogházbüntetést kiszabni ívó hal kifogása esetében és ezenfelül még egy súlyos pénzbírságot is, bizonyos, hogy a büntetéstől való félelem a mai orvhalászok közül nagyon sokat jobb belátásra készítené.

Az orvhalászat ellenőrzését az utóbbi időkben nagyon megnehezíti a parti sűrű villaépítés. Sok helyütt teljesen lehetetlen egyes partszakaszok megfigyelése és szemmeltartása, de a legnagyobb akadály az, hogy a parti villatelkek kerítését egészen a vizig építik és ezáltal, ha a menekülő orvhalász és a partőrök között — bár minimális a távolság — néhány magas, szegesdrótos kerítés van, az orvhalász elfogása nagyon nehéz feladat.

Ilyen helyeken csak akkor lehet eredményt elérni, ha a helyszín alapos ismeretében a tilalmi időszakban lakatlan nyaralók udvaraiba sikerül partőröket észrevétel nélkül elhelyezni, mely esetben a menekülő orvhalász saját csapdájába kerül. Az utóbbi időkben főleg azt igyekszünk kikutatni, hogy az orvhalászok melyik kapukon és hátsó kis ajtókon át közlekednek leginkább, mert ha ez sikerül, ami különösen esős időben, a lábnyomokat követve, nem nehéz feladat, akkor az orvhalász elfogása, dacára a nehéz terepnek, legtöbb esetben sikerül.

A balatoni orvhalászat elleni, ma már negyedik évtizedes harc érdekes és sok vonatkozásban jogi szempontból is különös eseteket produkált.

Ezekből a talán külön feljegyzésre méltó esetekből szeretnék néhányat a „Halászat“ hasábjain elmondani. Balatoni esetekről lévén szó, talán nagy általánosságban nem képez fontosságot azok kolportálása, arra szorítkozom azonban főleg, hogy a már előbb említett orvhalász furfangokat, agyafúrtságot és sokszor haláltmegvető elszántságot megtörtént eseteken és példákön keresztül vázoljam.

Szeretnék visszapillantani a régi időkbe, ahova különösen a mai sivár viszonyok között oly szívesen kalandozunk el, amikor még nem voltak autós razziák, de mégcsak biciklis posztokat sem állítottak az orvhalászok.

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi május hó 2-án dr Tomcsányi V. Pál elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Corchus Zoltán, dr Goszthony Mihály, Hirsch Géza, dr Hoffmann Ede, dr Lukács Károly, dr Schulmann Emil,

Stieber Antal, dr Unger Emil, Zimmer Ferenc és ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató.

Távolmaradásukat kimentették:

vitész br. Szurmay Sándor alelnök, Antalfy György, Kultner Kálmán, dr Ikldy Szabó János választmányi tagok.

Elnök üdvözli a választmány megjelent tagjait és felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

1. *Igazgató* bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter 64124/1935. sz. rendeletével a hal után érvényben lévő kiviteli adótérítést f. évi április hó 15-ével megszüntette.

A választmány a bejelentést tudomásul veszi ugyan, de kéri az Egyesület elnökségét, hogy rövid beadványában kérje az adótérítés fenntartását, mert a meleg időben való szállítás sokkal drágább és költségesebb, a külföldi piacok fenntartása most is fontos s ezért halainknak versenyképessége az adótérítés megadása révén elsőrendű érdeket képvisel.

2. *Igazgató* bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter 14.330/1935. sz. a értesítette az egyesületet, hogy mindazon exportkérdésekben, melyek a magyar hal kivitelére vonatkoznak, mindig kikérte és meghallgatta a halászati ügyosztály véleményét és a külforgalmi bizottság ülésein mindig módot nyújtott arra, hogy az egyesület is megtehesse javaslatait, előadhassa észrevételeit a hal-kivitel érintő kérdésekben.

Tudomásul szolgál.

3. *Igazgató* felolvassa a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, melyben az egyesületet értesíti, hogy törvényes okból nem tehet eleget annak a kérésnek, hogy a halnagykereskedelmi üzletek karácsony és húsvét böjttét megelőző napokon már éjfélkor nyitvatarthatók legyenek.

A választmány a teendők alapos megvitatása után felkérte ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagot, hogy az illetékes körök-nél járjon el, hogy az egyesület kérelmének teljesítése minő akadályba ütközik és hogy annak teljesítése milyen feltételek mellett történhetnék meg.

4. *Igazgató* bejelenti, hogy Zimmer Ferenc indítványa folytán a kereskedelmet ért sérelmek tárgyalása céljából kiküldött bizottságot nem tudta összehívni, mert a vidéki bizottsági tag, Bischitz Sándor nem adott határozott választ arra nézve, hogy a bizottság ülésén mikor vehetne részt.

A választmány akként döntött, hogy a bizottságnak a termelőkből álló két tagját egy harmadik termelővel, dr Hoffmann Ede tógazdával kiegészíti, akkor a bizottság ülését még ha Bischitz Sándor akadályozva volna is, két termelő jelenlétében akadálytalanul megtarthatja.

A Marosvizi halászati társulat f. évi április hó 9-én Makón tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen Kocsis István elnökölt.

A részletes igazgatói jelentés meghallgatása után az 1935. évi költségvetést a közgyűlés 3.868.21 P bevétel és 2335 P kiadással irányozta elő.

Elhatározta még a közgyűlés, hogy a püspöktelei határban elterülő holtág egy szakaszát, — amennyiben az műszaki szempontból megfelel, hal-ívó és ivadéknivelő teleppé fogja kiépíteni, hogy a Maros halállományát saját nevelésű ivadékkal szaporíthassa.

H.

Külföldi lapszemle.

Óriás pisztrángot fogott a múlt év novemberében Dr. Surbeck svájci halászati főfelügyelő a Szent-Gallen kantonbeli Zapfenbach patakban. A pisztráng hossza 1 méter és 195 milliméter, testének legnagyobb kerülete 66 centiméter, súlya pedig 23 1/4 kg volt. Pik-kelyvizsgálatok szerint 13 éves lehetett. Kora ellenére, kissé rózsaszínű húsának pompás íze volt. Eddig ilyen nagy pisztrángot a Bódeni tóból, ahonnet ez valószínűleg származott, még nem fogtak. (Bulletin français de pisciculture, 1935. február.)

Kaviár. A Káspi tenger és beléje torkolló folyókban élő viza, tok és általában a tokféle halak ikrájából konzerválás útján készül. Az ikrát sósvízben kimossák, szortirozzák, azután kerül konzerválásra. A viza ikrája rubinvörös, igen izletes — ebből kevés kerül exportra. A tok és tokfélék ikrája adja a nálunk ismeretes fekete kaviárt. Megkülönböztetni gyengén sózott, sötét-színű és sózatlan világosszürke, végül préselt kaviárt, ez utóbbi a legolcsóbb. Egy lengyel professzor mesterséges kaviárt is állít elő sago, finom olaj, hagyma, heringzsír és citromból, amely állítólag meg sem különböztethető a valóditól. —

(Österreichs Fischereiwirtschaft, március.)

Pisztránglepítés tavakban. Általános nézet volt, hogy a tavakban tenyésztett pisztrángoknak erős vízáramlás szükséges. Dr R. Wiesner csehszlovákiai tenyésztő kísérletet tett egy pontyos tógazdaság 1.64 ha nagyságú nyújtótavában 130 drb szivárványos pisztráng ivadék (átlag 8.5 cm-es) és 600 drb ponty lépítésével. A tavat előzetesen 12 mazsa örölt mészkeporral szórták be, nyáron át még 270 kg szuperfoszfátot és 90 kg káli-

sót kapott két részletben. A tónak hőmérséke nyár közepén 24-5 C^o-ig is felment, a víz oxigéntartalma literenként 4-5 cm között ingadozott. Vízhőzárfolyás csak egy hónapon keresztül volt 3-5 másodperc-liternyi a legszárazabb időszak alatt, azért, hogy a tó vizét szintben tartsa. November elején a lehalászás 520 pontyot eredményezett 182 kg súlyban, a mely hektáronként egy mázsa súlyszaporulatnak felel meg. A pisztrángokból 127 darabot fogtak ki, tehát darabvesztésig alig volt, — az átlagsúly pedig 18 deka, a mi annak a bizonyítéka, hogy a szivárványos pisztráng alig számbavehető víz átfolyású és elég alacsony oxigéntartalmú tóban is szépen tenyészik, tehát nem okvetlen szükséges az erős átáramlás, különösen akkor, ha a tápláló vízben nem sok a hal-táplálék.

(Österreichs Fischereiwirtschaft, március.)
 A vízbe jutó olaj és petroleum a halakat már kis mennyiségben is élvezhetetlenné teszi. Németországi Tauber nevű patakba egy Dieselmotor olaja csepegett be és a pisztrángok teljesen élvezhetetlenné váltak. A fertőzés beszűntetése után két hétre már eltűnt a halak kellemetlen íze.

(Fischerei Zeitung ápr.)

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értéktés szerint április hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	nagy	1:10— — P
	közép	0:90—1:10 "
	kicsi	0:75—0:90 "
Édesvízi jegeltponty	nagy	0:75—0:85 "
	kicsi	0:25—0:65 "
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	4:00— — "
	II. "	2:80— — "
	III. és IV. "	2:20— — "
	I. oszt.	3:40—5:00 "
Dunai süllő	II. "	2:60—3:00 "
	III. "	2:20—2:40 "
	IV. "	2:20—2:40 "
	nagy	2:60—3:00 "
Harcsa (élő)	közép	2:00—2:40 "
	kicsi	1:80—2:00 "
	nagy,	2:00—2:80 "
Harcsa (jegelt)	közép	1:60—2:60 "
	kicsi	1:00—1:60 "
	Pisztrángsügér	0:80—1:40 "
Compó	0:80— — "	
Kecsege	nagy	4:00—5:00 "
	közép	2:80—3:80 "
	kicsi	2:40—3:00 "
Ön	0:50—0:80 "	
Balatoni keszeg	0:40— — "	

Forgalom vontatott, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:
 IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
 Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
 TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:
 AUT. 856-36 AUT. 573-26. AUT. 687-16.
 LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—22. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Örspuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyzentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképusztáról és Varáslóról.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
 TELEFÓN:
 ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
 KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Telefónszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48.

Fióközlet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

HALÁSZ-HÁLÓ

puha inslág és kötél, hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
 RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József hid és Erzsébethid között

Fióközlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt